

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

VII. De praedictionibus Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

medullis penitus infideret, & indignatio longè magis quàm inedia efferveret, mulier malis consultoribus usâ furore ac necessitate, adversus naturam ipsam confurrexit. Arreptoque filio quem adhuc lactentem habebat: infortunate puer, inquit, inter tot belli, famis, ac seditionis mala, cui te servem? Apud Romanos quidem, tametsi vivere detur, servitus nos manet. Sed nunc servitutum ipsam prævenit fames: factiosi verò utraque calamitate acerbiores sunt. Proinde esto mihi quidem cibibus, factiosis verò furia, hominibus autem fabula, quod solum adhuc deest cladibus Judæorum. Hæc dicens, filium jugulat. Coctum deinde ipsa quidem dimidiam partem comedit: quod reliquum erat, opertum interim servabat. Cum ecce repente superveniunt seditionis, & sceleratissimo nidore naribus hausto, mortem mulieri statim minantur, nisi cibum quem paraverat, sibi exhiberet. At illa, bonam ipsis partem se reservasse respondens, reliquias filii sui detexit. Horror confestim stuporq; eos invasit. Stabant spectaculo attoniti. Tum mulier, Meus, inquit, est filius, meum hoc facinus. Edite vos, quando & ipsa comedi. Nolite aut femina molliores, aut matre benigniores videri. Quod si fortassè religiosi estis, & ab esu victimæ meæ abhorretis: Ego dimidiam quidem partem jam consumpsi, reliquum perinde mihi maneat. Post hæc illi tremantes abcessere, ad hoc unum pavidi atque imbelles, & hoc genere alimenti agrè matri relicto. Fama continuo tanti sceleris per totam civitatem dispersa est, & quisque facinus illud ante oculos proponens, tanquam à seipso perpetratum esset, horrebat. Exinde cuncti fame oppressi ad mortem omni studio contendebant, & beatos illos censebant, qui antequàm tantas calamitates aut oculis aut auditu accepissent, fato abrepti fuerant. Igitur Judæorum scelus atque impietatem adversus Deum Jesum Christum hujusmodi ultio consecuta est.

CAPUT VII.

De prædictionibus Christi.

Vide Nicæphor. l. 3. c. 4.

O Peræpretium autem fuerit his adjungete certissimū Servatoris nostri oraculum, quo hæc ipsa prædixerat his verbis: Væ pregnantibus & nutricibus in illis diebus. Orate autem ne fuga

A δὲ διασπάλινων τε καὶ μυελῶν ἐχώρει, καὶ τὰ λιμὲ μάλλον ἔξεκαίοντο οἱ θυμοί. συνέβηλον λαβῆσα τὴν ὀργὴν μὲ τῆς ἀνάγκης ἐπὶ τὴν φύσιν ἐχώρει. καὶ τὸ τέκνον, ἦν δὲ αὐτῇ παῖς ὑπομάδιον, ἀρπασαμένη, βεβήκει. φωνήεν εἶπεν ἀθλιον. ἐν πολέμῳ καὶ λιμῷ καὶ σάσει, ἦν σε τηρῶ; τὰ μὲν ὡσαύτως Ῥωμαίοις δακρυῖα καὶ ζήσων μὲν ἐπὶ αὐτοῖς φθάνει ὅτι δακρυῖαν ὁ λιμὸς οἱ σασασαὶ ἢ ἀμφοτέρωθεν χαλεπώτεροι. ἴδι γὰρ μοι τροφή, καὶ τῶν σασασαῖς ἐειρήνης, καὶ τῶν βίβων μὲν, ὁ μόνος ἐλλείπων ταῖς Ἰουδαίων συμφοραῖς. καὶ ταῦτα ἅμα λέγουσα, κτείνει τὸν υἱόν. ἐπεὶ ὀπίσθησα, τὸ μὲν ἡμισυ κατέφαγον. τὸ δὲ λοιπὸν κατέφαγον καλύψασα, ἐφυλάτην. εὐθέως δὲ οἱ σασασαὶ παρήσαν, καὶ τῆς ἀθλιότητος κίνησης ἀποσάλλεις, ἠπέλθωμι εἰ μὴ δειξέαις τὸ ὡσαύτως φθάνειν, ἀποσφάξω αὐτὴν εὐθέως. ἢ ἢ καὶ μοῖρα αὐτοῖς εἶπῶσα καλὴν τετηρηκέναι, τὰ λείψανα τὰ τέκνα διανεκάλυψεν. τῆς δὲ διθέου Φρίκη καὶ φρενῶν ἕκαστος ἦρει. καὶ ὡσαύτως τῶν ὄλων ἐπεπήγεσαν. ἢ δὲ ἐμὸν ἐφη τὸ τοῦτον γήσιον, καὶ τὸ ἔργον ἐμὸν. φάγετε, καὶ ἢ ἐγὼ βέβρωκα. μὴ γήσιον μὴ τε μαλακότερον γυναικός, μήτε συμπαθέσσοι μητρὸς εἰ δὲ ὑμεῖς εὐσεβεῖς, καὶ τὴν ἐμὴν ἀποσφάξω. δευσιῶν, ἐγὼ μὲν ἡμισυ βέβρωκα, καὶ τὸ λοιπὸν δὲ ἐμοὶ μενάτω. μεταταύθ' οἱ μετρίμοι ἐξήεσαν, ὡς ἐν τῷ δειλῷ, καὶ μόνος ταύτης τῆς τροφῆς τῇ μητρὶ ὡσαύτως ῥήσαντες. ἀνεπήδη δὲ εὐθέως ὅλη τὰ μυστήρια ἢ πόλις καὶ ὡσαύτως ὁμμάτων ἕκαστος τὸ παθὸν ἀναλαμβάνων, ὡς παρ' αὐτῶν τολμηθὲν δεινῶς ἐφείπε. ὡσαύτως δὲ λοιπὸν τῶν λιμῶν τῶν ἐπιτὸν θάνατον ἦν, καὶ μακαρισμὸς τῶν φθασάντων πρὶν ἀκῆσαι καὶ θρασυαδὲς καὶ πληκῶστα. τοιαῦτα τῆς Ἰουδαίων εἰς τὴν Χριστὸν τῶ Θεοῦ ὡσανομίας τε καὶ δυσσεβείας τὰ πᾶν χειρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Περὶ τῆς Χριστοῦ προφητείας.

Πραεθῆναι δὲ αὐτοῖς ἄξιον, τὴν ἀνεπίστατον τῶν σωτηρίας ἡμῶν ὡσαύτως ῥήσαν, δὲ τὰ αὐτὰ ἰαδῶτα δηλοῖ ὡς πῶς ὡσαύτως φητεύων ἐπὶ τῶν ἐν γαστρὶ ἐχέσταις καὶ ταῖς θηλαστικαῖς

VESPASIANUS.

ζέσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. **Α** πρὸς αὐτὸν
 δεῖν ἵνα μὴ χηθήαι ὑμῶν ἢ φυγὴ χειμῶν. **Θ**
 μὴ δὲ **Σ**αββάτω. ἔσαι γὰρ τότε θλίψις μεγάλη,
 οἷα ἐκ ἐχθρῶ ἀπὸ δεξιῆς κόσμος ἕως τῆς νύκτος
 εἰδὲ μὴ χηθήαι σωμαλαγαὼν ἢ πάντα τὸν τῶν
 ἀνηρημένων δευθμόν ὁ συγγραφεύς, ἡμῶν καὶ
 εἰς τὴν μυριάδας ἑκατὸν καὶ δεκά διαφθαρῆναι
 φησὶ τὰς ἢ λοιπὰς σασιώδεις καὶ ληστεικὰς,
 ὑπὸ ἀλλήλων μὲν τὴν ἀλωσιν ἐνδεικνυμένους
 ἀνηρητῶν τῶν ἢ νέων τὰς ὑψηλοτάτας καὶ κάλλει
Β σώματι διαφέρουσας, τετηρητῶν Ἰσραήλ
 δεκά ἔτη, δεσμίους εἰς τὰ κατὰ Αἴγυπτον ἔργα
 ᾧ διαπεμφθῆναι πλείους ἢ εἰς τὰς ἐπαρχίας
 διανεμητῶν, φθαρσομένους ἐν τοῖς δεκά-
 τεροις σιδήρω καὶ θηρίοις τὰς δὲ ἐν τῶν ἐπιτακῶν
 δεκά ἔτων, ἀιχμαλώτους ἀχθῆναι διαπε-
 μφθῶν. τῶν ἢ μόνων τὸν δευθμόν, εἰς ὅν ἕνα
 μυριάδας ἀνδρῶν σωμαχθῆναι. ταῦτα ἢ
 τῶν ἐπὶ ἀρχῆ τὸν τρόπον, δευτέρω τῆς Οὐ-
 σσασσιανῆ βασιλείας ἔτι, ἀκολούθως ταῖς
 πρὸς ἡμεῖς τῆς Κρείας καὶ ᾧ ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς ἡμῶν, **Δ**εῖα δὲ ἡμῶν
 ὡς περὶ ἡδὴ παρεθῆναι πρὸς ἡμῶν αὐτὰ,
 ἢ πρὸς ἀκρυσταῖος τε καὶ ἀποκλαυσαμένους καὶ
 ἢ τῶν ἱερῶν Εὐαγγελιστῶν γραφῶν, οἷα καὶ αὐ-
 τὰς αὐτὰς πρὸς ἀπὸ τῆς ἱερῶν λέξεις, τότε μὲν
 φησὶ ἡμῶν ὡς πρὸς αὐτῶν τῶν ἱερῶν εἰ
 ἐγὼ καὶ γὰρ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταυτῇ τὰ πρὸς
 εἰρήνην σοι. καὶ ἢ ἐκρυσταῖος ὁ φθαλμῶν σε.
 ὅτι ἢ ἔξυσιν ἡμέραι ἢ πρὸς σε, καὶ πρὸς ἀπὸ
 σοι οἷα ἐχθροὶ σε χάρακα, καὶ πρὸς ἀπὸ
 οἷα σε, καὶ σὺ ἢ ἔξυσιν πάντοθεν καὶ εἰς ἀπὸ
 σε καὶ τὰ τέκνα σε τότε ἢ ὡς πρὸς τῆς λαῶν.
 ἔσαι γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἢ πρὸς τῆς γῆς, καὶ
Δ ὁρῆ τῶν λαῶν τῶν καὶ πεσοῦνται ἐν φόβῳ
 ἢ μαχαίρας, καὶ ἀιχμαλωθῆσονται εἰς
 πάντα τὰ ἔθνη. καὶ ἱερῶν ἔσαι πατε-
 μένη ὑπὸ ἔθνων, ἀχθῆναι ἢ πληρωθῶσι καὶ ἐν
 ἔθνων καὶ πάλιν ὅταν ἢ ἰδῆναι κυκλωμένην
 ὑπὸ στρατοπέδων τὴν ἱερῶν, τότε γινώ-
 τε, ὅτι ἢ ἔξυσιν ἢ ἐρήμωσις αὐτῆς. συγχενας
 δὲ πρὸς τὰς τῆς ᾧ ἡμῶν λέξεις ταῖς
 λοιπαῖς τῆς συγγραφεύς ἰσορείας ταῖς πρὸς
 τῆς παντὸς πολέμου, πῶς οἷα ἀνὰ ποταμῶν
 μάσκειν, δεῖαν ὡς ἀλλήτως καὶ ὑπὸ πρὸς
 πρὸς ἀπὸ τὴν πρὸς ἡμῶν τε καὶ πρὸς

vestra contingat hieme vel sabbato. **A**
 Erit enim tunc temporis calamitas ma-
 gna, cujusmodi nondum fuit ab initio
 mundi, nec posthac erit. Porro idem il-
 le historiae Scriptor universum nume-
 rum eorum qui vel gladio vel fame per-
 ierunt, simul colligens, undecies cen-
 tena hominum millia periisse scribit:
 Seditiosos verò & praedones qui super-
 fuerant, post urbis excidium mutuo in-
 dicio damnatos, poenas dedisse: &
 ex juventute quidem eos, qui proce-
 ritate corporis & forma ceteris praes-
 tarent, ad ornamentum triumphii refer-
 vatos: ex reliqua autem multitudine
 eos, qui septimum decimum aetatis an-
 num excefferant, victos ad metalla
 exercenda in Aegyptum perductos esse:
 plurimos verò per Provincias distri-
 butos, qui in publicis spectaculis aut
 ferro aut bestiis consumerentur: qui-
 cunque autem minores essent annis se-
 ptemdecim, eos in servitutem abdu-
 ctos sub corona veniisse. Quorum qui-
 dem numerum ad nonaginta usque ho-
 minum millia pervenisse affirmat. Et
 haec quidem anno secundo principatus
 Vespasiani Augusti ad hunc modum ge-
 sta sunt, juxta Servatoris nostri vaticini-
 um. Qui divinam praeditus virtute,
 ea quae ventura erant, tanquam praes-
 entia multo ante praeviderat: & illa-
 crymatus fuerat atque ingemuerat, ut
 Evangelistarum Scripta testantur. Hi
 enim ipsa quoque illius verba retule-
 runt, quibus modò civitatem ipsam
 compellans, aiebat: Si cognovisses **Luc. 19.**
 & tu in die illo quae ad pacem tuam
 conducunt. Nunc autem abscondi-
 ta sunt ab oculis tuis: Quia venient
 dies super te, & circumdabunt te ini-
 mici tui vallo, & cingent te undique,
 & expugnabunt te, & solo ad aqua-
 bunt, & filios tuos elident. Modò
 de populo ipso aiebat: Erit enim cla-
 des magna & ira Dei adversus hunc
 populum; & cadent in ore gladii, &
 captivi ducentur in omnes gentes. Et
 Hierusalem calcabitur à gentibus, do-
 nec impleantur tempora gentium. Et
 rursus, cum autem videritis circundari **Luc. 21.**
 ab exercitu Hierusalem; tunc scitote
 quia appropinquavit desolatio ejus.
 Quòd si quis Servatoris nostri verba
 cum iis compareret, quae ab eodem Scri-
 ptore de universo bello commemorata
 sunt, fieri non potest quin admiretur
 praescientiam ac praedictionem Servato-
 ris nostri, eamque verè divinam & supra
 L

modum stupendam esse fateatur. Ac de A
 iis quidem quæ universæ Judæorum
 genti post passionem Domini contige-
 runt, & post voces illas quibus latro-
 nem quidem & homicidam mortis sup-
 plicio liberari, ipsum verò auctorem vi-
 tæ è medio tolli populus omnis succla-
 maverat, Josephi narrationi quicquam
 addere minimè necesse est. Illa verò ad-
 jicere æquum fuerit, quibus divini Nu-
 minis clementia ac providentia decla-
 ratur: Quæ quidem post piaculum in
 Christum admissum, quadraginta an-
 norum spatio, exitium illorum distulit.
 Quo in tempore Apostoli ac Discipuli
 pænè omnes, & Jacobus ipse primus lo-
 ci illius Episcopus, is qui frater Domini
 dicebatur, adhuc superstites, & in ipsâ
 Hierosolymorum civitate degentes,
 firmissimum loci munimentum persta-
 bant: cum divina Providentia adhuc
 eos patientissimè sustineret, si fortè
 commissorum criminum pœnitentiam
 agentes, veniam & salutem consequi
 possent: cumque ejusmodi patientiâ
 minimè contenta Dei benignitas, hor-
 rendis quibusdam signis ac portentis
 divinitus editis, calamitates ipsis, nisi
 pœnitentiam egissent, eventuras præ-
 nuntiaret. Quæ quidem signa cum à C
 prædicto historiæ Scriptore literis man-
 data sint, non incommodum fuerit no-
 stri quoque operis Lectõribus exhi-
 bere.

ῥησαν τὴν ζωὴν ἡμῶν ὁμολογήσας. καὶ
 μὲν οὖν τῶν κτ' τὸ σωτήριον πάθ' καὶ τὰς
 φωνὰς ἐκείνας ἐναίσις ἢ τῷ Γεραίων πληθύνει
 τὸν μὲν λησὴν καὶ φονεὰ τὴν θανάτου παρήκ-
 ται, τὸν δὲ δεχηγὸν τῆς ζωῆς, ἔξ αὐτῶν ἐκέτα-
 σεν δρθῆναι, τὰ παντὶ συμβεβηκότων ἐθνα-
 ἔδ' ἐν ἀνδρείοι ταῖς ἰσοεταῖς ἐπιλέγειν. ταῦτα
 δ' ἀνεῖθ' δίκαιον ἐπὶ ἀποδύωαι, ἀγχοῖσι αὐ-
 τῶν ἀσφαλῆα Φιλανθρωπίας τῆς παναγαθῆς
 ἀπονοίας. τεσσαρῶν κ' ἐφ' ὅλοις ἔτεσι κτ'
 τῶν κτ' τὴν Χειρῶν τόλμαν, τὸν καὶ αὐτῶν
 ὄλεθρον ὑπερθεμῆναι ἐν ὅσοις τῷ Ἀποστόλῳ
 καὶ τῶν μαθητῶν πλείους, Γαλιλαῖος τε αὐτὸς δ'
 τῷ δὲ πρῶτ' Ἐπίσκοπ' Ἐκκλ' Κυριακῆς χημα-
 πίζων ἀδελφός, ἐπὶ τῷ βίῳ πεινίσις, καὶ ἐπὶ
 αὐτῆς τῆς Γερασιολύμων πόλεως τὰς διατρι-
 βὰς ποιῶντο, ἐξελθὼν ὡσπερ ὀχυρῶτατον πα-
 ρεμῆρον τῷ τόπῳ τῆς θείας Ἐπισκοπῆς εἰσῆλ-
 τότε μακροθυμίας, εἰ ἄρα ποτε διωθῆναι
 ἐφ' οἷς ἐδρασαν μελανοήσαντες, συζητῶντες
 ζωῆας τυχεῖν καὶ ἀπὸ τῆς τοσαύτης μακρο-
 θυμίας, ἀσφαλῆα θεοσημίας τῷ μελλόντι
 αὐτοῖς μὴ μελανοῦσαι συμβέσασθαι ἀσφα-
 λῆς. ἀλλ' αὐτὰ μνήμης ἡξιομῆρα πρὸς τὴν
 δεδηλωμῆρα συγγραφέως, ἔδ' ἐν οἷον τοῖς τῶν
 δε προσῆσι τῆ γραφῆ ἀσθεῖναι.

CAPUT VIII.
 De signis ante bellum.

Vide Ni-
 cephor.
 l. 3. c. 4.

SUmpto igitur in manus libro, re-
 Scita mihi quæ in sexto historiarum
 Volumine referuntur his verbis: Et
 falsis quidem illis vatibus, seque à Deo
 missos mentientibus, infelix populus
 fidem adhibebat. Evidentibus autem D
 prodigiis, & futuram solitudinem
 prænuntiantibus, neque advertabant
 animos neque credebant. Sed tanquam
 attoniti, oculisque & mente capti,
 ipsius Dei præconia ac vaticinia insu-
 per habuerunt. Primum cum supra ci-
 vitatem stetit gladius simile gladio, & an-
 ti spatio ardere perseveravit cometes.
 Deinde cum ante defectionem pri-
 mosque belli motus, populo ad fe-
 stum diem Azymorum congregato,
 sexto idus Aprilis hora noctis nona,
 tanta repente lux circa altare tem-
 plumq; circumfusa est, ut dies jam cla-
 rissimus esse videretur: eaque lux horæ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.
 Περὶ τῶν ἀπὸ τῆς πολέμου σημείων.

ΚΑὶ δὴ λαβὼν ἀνάγνωδι τὰ κτ' τὴν ἐκ-
 τῶν τῶν ἰσοετῶν ἀπὸ δεδηλωμῆρα ἐν
 τῆτοις. τὸν γοῦν ἀθλιὸν δῆμον, οἱ μὲν ἀπα-
 τεῶνες καὶ καταψυδὸρῆροι τῶ Θεῷ, τῶν κατὰ
 τα παρῆπειθον τοῖς δ' ἐναργέσι καὶ πρῶσι-
 μαίνεσι τῶν μέλλουσαν ἐσεῶν ἐρημίαν τῆ-
 ρασιν ἔτε προσέειπον, ἔτε δ' ἴπισεον ἀλλ' ὡς
 ἐμβεβρημῆροι, καὶ μήτε ὀμαῖα μήτε
 ψυχῶν ἐχόντες, τῶν τῶ Θεῷ κηρυμῶν
 παρήκων τῆτο μῆρ, ὅπ' ὑπὲρ τῶν πόλιν
 ἀσρον ἐσηρῶμφαία ἀσφαλῆσιον, καὶ ἀσφα-
 τεῖνας ἐπὶ ἐνιαυτὸν κομήτης τῆτο δ' ἠνῆκα
 πρὸ τῆς ἀποσάσεως καὶ τῆ πρὸς τὸν πόλεμον
 κημῆα, ἀπρὸζομένε τῶ λαῶ πρὸς
 τῶ τῶ ἀζύμων ἐορῆν, ὀγδόη ξανθὴ
 μῆως κτ' νυκτὸς ἐνάτῳ ὄραν, τῶτο
 φῶς ἀεὶ ἀλαμψε τὸν βωμὸν καὶ τὸν ναόν.